

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 april 1991 door de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "tot het instellen van een restauratiepremie", heeft op 2 mei 1991 het volgend advies gegeven :

I. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het ontwerp strekt tot regeling van de restauratiepremie welke kan worden toegekend aan natuurlijke personen en aan privaatrechtelijke rechtspersonen die restauratiewerken aan beschermde monumenten uitvoeren. Het ontleent zijn rechtsgrond aan artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

2. Overeenkomstig artikel 11, § 8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten dient de Minister (thans de Executieve) een besluit genomen in uitvoering van artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 ter bekrachtiging aan de Cultuurraad (thans : Vlaamse Raad) voor te leggen. Met het in artikel 11, § 8, van voornoemd decreet bepaalde "bekrachtigingsprocédé" wenste de decreetgever tegemoet te komen aan artikel 10 van de Cultuurpactwet van 16 juli 1973, luidens welke de regels inzake erkenning en subsidiëring in geld of natura van geregelde activiteiten naar gelang van het geval slechts mogen worden vastgesteld krachtens een decreet of een beraadslaging van de vertegenwoordigende vergadering van de overheid en bij ontstentenis van dergelijke regels alle toelagen en voordelen het voorwerp moeten zijn van een speciale begrotingspost op naam.

Door de aangelegenheid van monumenten en landschappen niet langer als een gemeinschapsaangelegenheid, doch als een gewestelijke aangelegenheid te kwalificeren heeft de bijzondere wetgever van 8 augustus 1988 impliciet deze materie

.../...

onttrokken aan het toepassingsgebied van het Cultuurpact (1).

Het bekrachtigingsprocédé van artikel 11, § 8, van het decreet van 3 maart 1976 lijkt aldus overbodig geworden. Zolang evenwel die formele regel niet is opgeheven, kan men aanvoeren dat de verplichting tot bekrachtiging door de decreetgever blijft bestaan.

3. Aan het ontwerp is een begeleidende nota gehecht.

Indien het de bedoeling is die tekst als een verslag aan de Executieve samen met het besluit in het Belgisch Staatsblad bekend te maken, moet tegelijk ook het advies van de Raad van State worden gepubliceerd.

II. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Aanhef.

Artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 biedt een voldoende rechtsgrond voor het ontworpen besluit.

De verwijzingen naar de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en naar het decreet van 3 maart 1976 kunnen dan ook worden geschrapt.

Artikel 24 van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve- en begrotingscontrole

(1) In die zin ook het antwoord van de Eerste Minister op de parlementaire vraag (Senaat) nr. 20 van 13 februari 1990 aan Senator De Beul (bijlage).

.../...

vereist enkel de verplichte vermelding in de aanhef van het akkoord van de voor de begroting bevoegde minister. De verwijzing naar het advies van de Inspectie van Financiën mag bijgevolg worden geschrapt.

Artikel 2 van de wet van 7 augustus 1931 legt geen redengeving op. De consideransen kunnen derhalve eveneens worden weggelaten.

Artikel 1.

1. Uit de woorden "binnen de perken van de begrotingskredieten kan een restauratiepremie worden verleend" volgt dat het ontwerp-besluit aan de betrokken personen geen subjectief recht op een tegemoetkoming verleent. De bepalingen van het ontwerp moeten dan ook in dit perspectief worden gelezen (zie onder meer artikel 5, § 2).

2. Artikel 11, § 1, van het decreet van 3 maart 1976 legt ook aan de vruchtgebruikers van een beschermd monument de verplichting op het monument in stand te houden en te onderhouden. Daaruit volgt - ook volgens de gemachtigde ambtenaar - dat deze personen eveneens in aanmerking kunnen komen voor een restauratiepremie.

Daarentegen moeten zoals de gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, ook de seminaries en pastorieën van de ontworpen regeling worden uitgesloten.

.../...

3. In het ontwerp worden sommige begrippen wel, andere niet, omschreven. Voorgesteld wordt alle definities ervan samen te brengen hetzij in een afzonderlijk artikel, hetzij in een afzonderlijke paragraaf van artikel 1.

Artikel 1 kan dan worden gesteld als volgt :

"Artikel 1.-

§ 1. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Executieve of haar gemachtigde aan een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon die eigenaar is van een beschermend monument, een restauratiepremie verlenen als bijdrage in de kosten voor restauratiewerken aan een beschermd monument, andere dan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst, seminaries en pastorieën.

§ 2. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1Eeigenaar : eigenaar, vruchtgebruiker of erfpachter;

2Erestauratiewerken : werken aan een beschermd monument die betrekking hebben op :

a)... (volgt dan de lijst van de werken opgesomd in artikel 5, § 4 van het ontwerp).

3Erestauratiepremie : premie die door de Vlaamse Executieve wordt verleend als bijdrage in de kosten aan een beschermd monument".

Artikel 2.

.../...

Gelet op het bepaalde in het koninklijk besluit van 1 augustus 1990 betreffende de mededinging inzake bepaalde overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken in het raam van de Europese Gemeenschappen waarmee de richtlijn nr. 71/305/EEG gewijzigd bij de richtlijn nr. 89/440/EEG wordt uitgevoerd, schrijve men in paragraaf 2 :

"§ 2. Dit besluit is niet van toepassing op restauratiewerken ondernomen door privaatrechtelijke rechtspersonen wanneer het geraamde bedrag van die werken het in artikel 1, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 1 augustus 1990 betreffende de mededinging inzake bepaalde overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken in het raam van de Europese Gemeenschappen, vermelde bedrag overtreft en de gezamenlijke financiële bijdrage van de overheid meer bedraagt dan 50 % van de geraamde kostprijs".

In paragraaf 3 worden van de toepassing van het besluit uitgesloten, de universitaire instellingen die geheel of gedeeltelijk worden gesubsidieerd door de overheid. Aan de Raad van State is meegedeeld dat die uitsluiting samenhangt met het feit dat de bedoelde instellingen onderworpen zijn aan de wet van 14 juli 1976 betreffende het sluiten van overeenkomsten voor rekening van de Staat (2).

(2) Indien uit de bepaling van artikel 36bis van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij decreet van 31 juli 1990, mag worden afgeleid dat ook de vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen onder de toepassing van de wet van 14 juli 1976 vallen, dan moeten ook zij buiten het toepassingsgebied van het ontwerp worden gehouden.

.../...

Alleszins ware de bepaling van paragraaf 3, welke mede het toepassingsgebied van het besluit bepaalt, beter als een paragraaf 3 opgenomen in artikel 1.

Artikel 3.

In a) wordt aan de aanvrager geen verbintenis voor de toekomst opgelegd, maar wordt een onmiddellijk optreden van die persoon als voorwaarde gesteld voor de toekenning van de restauratiepremie.

Om dit onderscheid uit te drukken, voege men de inleidende zin en de bepaling onder a) samen in één zin, te stellen als volgt :

"Om in aanmerking te komen voor de premie moet de eigenaar van het monument een financieringsplan voorleggen voor de werken waarvoor hij de premie aanvraagt en de volgende verbintenissen aangaan :

a) de globaliteit ... (voorts zoals in het ontwerp)".

*

De bepaling van d) strekt ertoe de Vlaamse Executieve de machtiging te verlenen om de ernst van een restauratie te beoordelen op grond van de ernst van de aangezochte restaurateur. Volgens de gemachtigde ambtenaar moet daartoe

.../...

de naam van de aannemer of de onderaannemer ter goedkeuring aan de Vlaamse Executieve worden meegedeeld na de beslissing tot toekenning van de premie en voor het begin van de werken.

Vraag is of met die bepaling niet een regeling van erkenning van aannemers wordt ingesteld, voor welke regeling geen rechtsgrond is te vinden in de wet van 7 augustus 1931.

Overigens kan het opgezette stelsel van erkenning moeilijkheden meebrengen voor een eigenaar die reeds met een aannemer heeft gecontracteerd.

Er kan derhalve worden overwogen de tekst aan te vullen met een bepaling volgens welke in geval van weigering van goedkeuring van de uitvoerder, waarmee de aanvrager heeft gecontracteerd, die beslissing minstens met redenen moet worden omkleed.

*

In fine van e), eerste lid, leze men "... en de definitieve oplevering".

In het tweede lid van dat punt wordt met de "totaliteit van de premie" bedoeld de som van de premies die door het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten worden toegekend en naar rato van de door elk van hen toegekende premie, aan de betrokken overheden moet worden terugbetaald. Dat blijkt onvoldoende uit de tekst van de bepaling.

.../...

*

Volgens de gemachtigde ambtenaar moet in f) onder "premie" eveneens de "totaliteit van de premie" worden verstaan. Dat blijkt niet uit de tekst.

In die bepaling is evenmin vermeld wie de vervreemding of de erfpacht meldt aan de Vlaamse Executieve noch wie de premie moet terugbetalen bij voortijdige vervreemding van een door de vruchtgebruiker gerestaureerd monument.

*

In h) wordt geen melding gemaakt van een verzekering tegen of een vergoeding in geval van waterschade. Voor die uitsluiting is geen reden opgegeven.

Luidens het bepaalde in h), 3., laatste zin, moet de schadevergoeding worden afgestaan aan het Vlaamse Gewest indien niet tot herstel van de geleden schade wordt overgegaan. Die regel voorziet niet in een proportionele uitkering van die schadevergoeding aan de verschillende subsidiërende overheden.

In 4. schrijve men : "... op zijn kosten een door ...".

.../...

Artikel 4.

Deze bepaling verbiedt de cumulatie van de in het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 juli 1982 en in dit ontwerp voorziene subsidieregelingen.

Artikel 5.

De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 kunnen worden samengebracht in één bepaling, te stellen als volgt :

"§ 1. De restauratiepremie van het Vlaamse Gewest bedraagt 25 % van het bedrag van de door de Vlaamse Executieve of haar gemachtigde aanvaarde raming van de werken verhoogd met 7 % voor de algemene kosten, het ene en het andere B.T.W. exclusief".

De volgende paragrafen dienen dan te worden ver-nummerd.

Indien in paragraaf 3 met de woorden "na overleg" wordt bedoeld "na akkoord", dan moet dit als zodanig in het ontwerp worden vermeld.

.../...

Volgens de gemachtigde ambtenaar zal de vermindering van de premie evenredig worden verdeeld over de verschillende premieverleners. Dat blijkt niet uit de tekst.

Indien, zoals is voorgesteld bij artikel 1, de omschrijving van het begrip "restaurantwerken" in dat artikel wordt ondergebracht, dan dienen in artikel 5 de bepalingen van paragraaf 4 te worden weggelaten.

Artikel 6.

Voorgesteld wordt de tekst van het eerste lid aan te passen als volgt :

"De bijdrage van de provincies en de gemeenten bedraagt voor elk afzonderlijk 7,5 % van het in artikel 5, § 1, bepaalde bedrag".

Het tweede lid voldoet niet aan de vereiste van artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931, waarbij de Koning (de Executieve) wordt opgedragen de voorwaarden van de bijdragen van provincie en gemeente en de onderlinge verhoudingen van die bijdragen vast te stellen.

De Executieve zal de voorwaarden moeten vaststellen waaronder een verhoging van de gemeentelijke of provinciale bijdrage kan worden toegestaan.

Artikel 7.

.../...

In zover de bepaling van paragraaf 3, tweede lid, de uitbetaling van de voorschotten niet aan het voorafgaand visum van het Rekenhof onderwerpt, is zij in strijd met artikel 14 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

In paragraaf 4 ware het accurater te schrijven :

"§ 4. Indien de kosten van de werken lager zijn dan de in artikel 5, § 1, bedoelde raming, wordt de premie verhoudingsgewijs aangepast".

De bepalingen van paragraaf 5 kunnen uiteraard niets afdoen aan de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 5 van 18 april 1967 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van de toelagen.

Daarenboven kan op grond van artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 bij besluit niet worden bepaald dat de Executieve tot de stillegging van de werken kan overgaan.

Artikel 8.

Gelet op het bepaalde in paragraaf 2, stelle men paragraaf 1 als volgt :

"Met de restauratiewerken mag niet worden begonnen dan nadat de restauratiepremie is toegekend".

.../...

Artikel 9.

De bepaling van paragraaf 1 is te algemeen om duidelijk te zijn : blijft de ontworpen regeling bijvoorbeeld van toepassing op de vo, 'o, 'r 31 december 1991 ingediende, maar nog niet afgehandelde aanvragen tot tegemoetkoming ?

De bepaling is aan precisering toe.

.../...

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,,	staatsraden,
de Heer	: A. BEIRLAEN,	
de Heren	: G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, adjunct-auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. K. VERMASSEN, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.